

WAARDEVOL ZIJN, DE WENS VAN IEDER MENS

Waardevol zijn... de wens van ieder mens

ROBERT S. MCGEE

WAARDEVOL ZIJN, DE WENS VAN IEDER MENS

Originally published in the U.S.A.
under the title *The Search for Significance*

Copyright © 1998 by Robert S. McGee

All rights reserved

Oorspronkelijke uitgever: Word Publishing, a division of

Thomas Nelson Inc. U.S.A.

Copyright © 2003 Nederlandse uitgever: Gideon

Auteur: Robert S. McGee

Vertaling: Petra Geertse

Omslagontwerp: David Sørensen

Jaar van uitgave: augustus 2003

3e druk: maart 2013

Uitgave: Gideon, Hoornaar, Nederland

ISBN 978-90-6067-883-1

Nur 707

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar
gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm
of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke
toestemming van de uitgever.

No part of this work may be reproduced in any form by print,
photoprint, microfilm or any other means without
written permission of the publisher.

Inhoud

Dankbetuiging 7

Inleiding 9

1. Het licht breekt door 13

2. De oorsprong van ons verlangen 27

Inleiding: Hoofdstuk 3-10 44

3. Prestatiedwang 47

4. Gods antwoord: rechtvaardiging 61

5. Verslaafd aan goedkeuring 75

6. Gods antwoord: verzoening 89

7. De schuldvraag 103

8. Gods antwoord: genoegdoening 119

9. Schaamte 130

10. Gods antwoord: wedergeboorte 141

11. Het is de Geest die verandering geeft 151

12. Schuldgevoelens en overtuiging van zonde 169

13. De reis naar binnen 181

Noten 195

Dankbetuiging

De denkbeelden die in dit boek zijn gepresenteerd, worden al jarenlang in onze hulpverleningscentra in de praktijk gebracht en uitgedragen tijdens onze seminars. Zij hebben tot zulke indrukwekkende resultaten geleid, dat we sterk de behoefte kregen dit boek te schrijven.

Veel mensen hebben bijgedragen aan *‘Waardevol zijn, de wens van ieder mens’*. Ik wil Larry Gillum, Rujon Morrison, LaDean Williamson en Marland Williamson bedanken voor hun ideeën, vriendschap en hulp, die van onschatbare waarde zijn geweest bij het totstandkomen van dit boek. In het bijzonder wil ik ook mijn moeder, Minerva McGee, bedanken. Elk van deze mensen heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan *‘Waardevol zijn, de wens van ieder mens’*. Verder ben ik dankbaar voor het grote aantal mensen dat met enorme toewijding een levend bewijs van deze waarheden is geweest.

Inleiding

Toen Christus tegen zijn discipelen zei: ‘Gij zult de waarheid verstaan, en de waarheid zal u vrijmaken’ (Johannes 8:32), had Hij het niet alleen over het verstandelijk begrijpen van de waarheid, maar ook over het toepassen van de waarheid op de meest elementaire gebieden van ons leven: de doelen die we nastreven, onze beweegredenen en ons gevoel van eigenwaarde. Helaas komen velen van ons niet verder dan een mondelinge erkenning van de krachtige waarheden in de Bijbel en laten we het fundament onder onze eigenwaarde er niet op een radicale manier door veranderen. We blijven onze zekerheid en doelstellingen zoeken in wereldse zaken: persoonlijk succes, status, schoonheid, rijkdom en de goedkeuring van anderen. Deze dingen geven ons misschien voor korte tijd voldoening, maar het duurt nooit lang voordat we opnieuw succes en goedkeuring nodig hebben.

Om deze dringende behoeften te vervullen, dwingen we onszelf om te presteren. We doen vrijwel alles om het andere mensen naar de zin te maken en spenderen ontzettend veel tijd en geld aan de poging om er ‘precies goed’ uit te zien. Situaties en contacten waarbij de kans op mislukking of afwijzing groot is, proberen we zoveel mogelijk te vermijden. Het is een moordende competitie, die niemand kan winnen door gewoon beter zijn best te doen. We moeten uit deze zinloze tredmolen stappen en leren de fundamentele waarheden toe te passen, die ons

aansporen om voor *Christus* te leven en niet voor de goedkeuring van andere mensen.

Christus heeft met zijn dood de straf voor onze zonden betaald en door zijn opstanding geeft Hij ons nieuw leven, een nieuw doel en nieuwe hoop. We krijgen volkomen zekerheid en een uitdagend levensdoel, niet op grond van onze eigen prestaties, maar door zijn genade en de kracht van zijn Geest.

Christus wil wel dat we ijverig en ambitieus zijn, maar niet dat we gericht zijn op ons eigen succes en onze eigen status. Als we zijn vergeving en aanvaarding begrijpen, zullen we gericht zijn op wat juist is – Christus en zijn Koninkrijk – en zullen we vrij zijn om van zijn liefde te genieten.

De principes en inzichten in dit boek zijn tot stand gekomen door mijn jarenlange ervaring als hulpverlener en door het lezen van boeken van vele psychologen en Bijbelleraars. Ik heb veel geleerd van hun kennis en wijsheid.

Dit boek gaat over de invloed van onze gedachten op onze emotionele, relationele en geestelijke ontwikkeling. Het is geen tekstboek voor professionele hulpverleners. Het is bedoeld voor iedereen die wil leren de Bijbel op een specifieke en diepgaande manier toe te passen op de belangrijke dingen in het leven.

Niet alle mogelijke factoren komen in dit boek aan de orde. Zo bestaan er emotionele problemen die een lichamelijke oorzaak hebben, bijvoorbeeld schizofrenie, leerstoornissen en stofwisselingsstoornissen. Sommige problemen vloeien voort uit emotionele en relationele verwondingen, maar worden gecompliceerd door lichamelijke symptomen als chronische vermoeidheid, wisselende stemmingen, gewichtstoename of -afname en migraine. Wanneer deze factoren aanwezig zijn, is het verstandig om een terzake kundige arts of psychotherapeut te raadplegen.

Ik heb ontzettend veel reacties gehad van mensen die het boek hebben gelezen en toegepast. Het is mijn gebed dat de Heer dit materiaal zal gebruiken om u te overtuigen van zijn liefde en vergeving en van zijn bedoeling met uw leven.

‘Want de liefde van Christus dringt ons, daar wij tot het inzicht gekomen zijn, dat één voor allen gestorven is. Dus zijn zij allen gestorven. En voor allen is Hij gestorven, opdat zij, die leven, niet meer voor zichzelf zouden leven, maar voor Hem, die voor hen gestorven is en opgewekt’ (2 Kor. 5:14-15).

Het licht breekt door

Doorgrond mij, o God, en ken mijn hart, toets mij en ken mijn gedachten; zie, of bij mij een heilloze weg is, en leid mij op de eeuwige weg (Ps. 139:23-24).

Dave was een knappe, zeer succesvolle zakenman. Het was hem altijd gelukt om zijn leven naar eigen inzicht in te vullen. Voor Dave betekende sterk zijn dat je de touwtjes in handen hebt. Hij speelde de baas over zijn vrouw en intimideerde zijn kinderen, zodat ze hem niet te veel tot last zouden zijn.

Hij realiseerde zich terdege hoeveel invloed hij op zijn vrouw en kinderen had. Hij begreep ook wel dat hij eigenlijk heel eenzaam was. Maar hij was tot de conclusie gekomen dat hij nu eenmaal zo was en dat iedereen dat maar moest accepteren.

Maar nu huilde hij als een klein kind. Het leven had Dave eronder gekregen. Zijn vrouw was weg, zijn kinderen waren weg en veel van de dingen waar hij zo hard voor gewerkt had, waren ook weg. Hij bleef maar herhalen dat hij het heel anders zou doen, als hij nog maar een kans kreeg. Dave werd geconfronteerd met de werkelijkheid, en het licht ging aan in zijn donkere wereld. Hij beseftte dat hijzelf het ergste probleem in zijn wereld was. Hij kon gewoon niet geloven dat hij het zo lang zo verkeerd had gedaan.

Hopelijk zitten wij niet in dezelfde situatie als Dave, met alle consequenties die daaraan verbonden zijn. Als we echter van tijd

tot tijd eerlijk naar onszelf kijken, kan ook ons een licht opgaan en zijn we verbaasd over wat we zien (en worden er misschien door in verlegenheid gebracht). We weten vaak wel dat sommige dingen niet goed zijn, maar we beseffen pas hoe vernietigend ze zijn als het licht erop schijnt.

Velen van ons zijn verwond op emotioneel, relationeel en geestelijk vlak, maar omdat we ons niet bewust zijn van de ernst van onze verwondingen, doen we niets om ervan te genezen. Ons probleem is niet dat we dom zijn, maar dat we niet objectief genoeg zijn. Daarom dringt het niet tot ons door dat er pijn, verdriet en boosheid in ons leven is.

Een universiteitsstudente wordt door iedereen beschouwd als een echte 'gangmaakster'. Ze is intelligent, humoristisch en gezellig, maar als ze alleen is, voelt ze een diepe eenzaamheid en ziedende haat.

Een zakenman die als kind verwaarloosd werd door zijn ambitieuze vader denkt: *Als ik die promotie maar krijg, dan ben ik gelukkig. Succes is het allerbelangrijkste in het leven!* Omdat hij zijn uiterste best doet, krijgt hij allerlei promoties en salarisverhogingen, maar het geluk blijft ver te zoeken.

Een huisvrouw met drie kinderen vraagt zich verdrietig af: *Waarom voel ik me niet innig verbonden met mijn man?* Deze vrouw is opgegroeid met een vader die alcoholist was en met een veeleisende moeder; ze heeft zich nooit geliefd gevoeld en is daardoor niet in staat om liefde te ontvangen van haar man.

Een welbespraakte predikant spreekt krachtig over de onvoorwaardelijke liefde en genade van God, maar wordt zelf geplaagd door schuldgevoelens. Hij zet zich helemaal in voor zijn werk, maar in zijn gezin is hij passief en teruggetrokken. Hij heeft nooit begrepen hoe hij zijn boodschap kon toepassen in zijn eigen leven en relaties.

Waarom zijn sommigen van ons zo weinig objectief? Waarom zien we niet hoe het écht met ons gaat? Waarom zijn we bang om het licht aan te doen? Op deze vragen zijn meerdere antwoorden mogelijk, die per persoon verschillen.

Misschien denken we dat onze situatie ‘normaal’ is, dat het leven niet meer te bieden heeft dan eenzaamheid, pijn en boosheid. Misschien willen we ‘goede’ christenen zijn. En omdat we denken dat goede christenen niet zulke problemen en gevoelens hebben als wij, ontkennen we het bestaan van onze emoties. Misschien hebben we ons gebrek aan objectiviteit overgehouden uit onze kindertijd. We willen allemaal ontzettend graag liefdevolle en begrijpende ouders hebben. Als die van ons dat niet zijn (of niet waren), houden we het ideaalbeeld van hen in stand, door onszelf de schuld te geven van hun gebrek aan liefde en zijn we geneigd te ontkennen dat hun gedrag ons heeft gekwetst.

We ontwikkelen stuk voor stuk ingewikkelde afweermechanismen om pijn te vermijden en onszelf het gevoel te geven dat ons leven betekenis heeft. We onderdrukken bijvoorbeeld onze emoties; of we worden overdreven perfectionistisch; we doen ons uiterste best om succesvol te zijn of trekken ons juist terug en worden passief; we leveren felle kritiek op de mensen die ons pijn doen; we straffen onszelf als we falen; we proberen intelligente dingen te zeggen om geaccepteerd te worden; we helpen andere mensen om daarvoor waardering te ontvangen; en we zeggen en doen nog ontelbare andere dingen.

Als we het gevoel hebben dat er iets ontbreekt, gaan we meestal op zoek naar een alternatief. Het kan zijn dat we wel de moed hebben om onszelf te onderzoeken en ontzettend graag willen veranderen, maar dat we niet weten hoe en waar we moeten beginnen. Het kan ook zijn dat we weigeren eerlijk in ons binnenste te kijken, omdat we bang zijn voor wat we zouden kunnen aantreffen, of omdat we bang zijn dat er toch niets meer aan te doen is.

Het is moeilijk – zo niet onmogelijk – om het licht van objectiviteit zelf aan te doen. We hebben de leiding van de Heilige Geest nodig en meestal ook de eerlijkheid, liefde en bemoediging van op zijn minst één persoon die bereid is ons te helpen. En zelfs dan kunnen we nog depressief worden, als we gaan zien

welke invloed onze verwondingen op ons hebben. Sommigen van ons hebben diepe emotionele en geestelijke littekens als gevolg van de verwaarlozing, mishandeling en manipulatie die vaak met het leven in een verstoorde gezinssituatie gepaard gaan. (Van een verstoorde gezinssituatie is sprake bij alcoholisme, drugsverslaving, echtscheiding, afwezigheid van vader of moeder, veelvuldige woedeuitbarstingen, psychische en/of lichamelijke mishandeling, enzovoort.) En allemaal dragen we de gevolgen van onze zondige natuur en de onvolmaaktheden van anderen. Of we nu ernstige of relatief lichte verwondingen hebben, het is verstandig om ze, in een gesprek met iemand die we volledig vertrouwen, eerlijk onder ogen te zien, zodat het genezingsproces kan beginnen.

Velen denken ten onrechte dat God niet wil dat we eerlijk zijn over ons leven. We denken dat Hij boos op ons wordt, als we Hem vertellen hoe we ons werkelijk voelen. Maar de Bijbel leert dat God niet wil dat we oppervlakkig zijn tegenover Hem of andere mensen, en ook niet tegenover onszelf. David schreef: 'Zie, Gij wilt waarheid in het verborgene, in het geheim maakt Gij mij wijsheid bekend' (Ps. 51:8).

De Heer wil dat we volkomen eerlijk en oprecht zijn; Hij wil dat we zijn liefde, vergeving en kracht ervaren in elke fase of situatie in ons leven. Het ervaren van zijn liefde houdt niet in dat al onze gedachten en emoties aangenaam en rein zijn. Het houdt in dat we echt kunnen zijn, dus dat we verdriet en vreugde, liefde en boosheid, vertrouwen en verwarring kunnen ervaren. In de Psalmen kunnen we heel duidelijk zien wat het betekent om eerlijk te zijn tegenover God. David en ook de andere psalmdichters gaven eerlijk aan hoe ze op bepaalde situaties reageerden. Zo uitte David zijn boosheid tegenover God toen hij zich door Hem verlaten voelde:

Ik wil tot God, mijn rots, zeggen: Waarom vergeet Gij mij? Waarom ga ik in het zwart vanwege des vijands onderdrukking? (Ps. 42:10).

Soms was David erg boos op andere mensen. De woorden die hij gebruikt om die boosheid aan God te tonen, laten zien hoe diep zijn gevoelens gingen:

O, God, verbrijzel hun tanden in hun mond, sla de hoektanden der jonge leeuwen uit, Here; laten zij vergaan als water dat wegvloeit; legt hij zijn pijlen aan, dan mogen zij als afgestompt zijn; laten zij vergaan als een slak die voortkruipend wegsmelt, als de misdracht van een vrouw, die de zon niet heeft gezien; voordat uw potten de dorens bemerken, zowel groen als verschroeid, stormt Hij hen weg (Ps. 58:7-10).

David schreef over zijn gevoelens van wanhoop in moeilijke situaties:

Mijn hart krimpt in mijn binnenste ineen, verschrikkingen des doods zijn op mij gevallen, vrees en beving komen over mij, schrik overstelpt mij (Ps. 55:5-6).

Hij uitte zijn wanhoop tegenover de Heer:

Waarom verbergt Gij uw aangezicht, vergeet Gij onze ellende en verdrukking? Want onze ziel is in het stof gebogen, ons lijf kleeft aan de grond (Ps. 44:25-26).

Soms voelde hij zich verward:

Hoelang, Here? Zult Gij mij voortdurend vergeten? Hoelang zult Gij uw aangezicht voor mij verbergen? Hoelang zal ik plannen koesteren in mijn ziel, kommer hebben in mijn hart, dag aan dag? (Ps. 13:2-3)

Soms vertelde David over zijn liefde voor God:

Gelijk een hinde die naar waterbeken smacht, zo smacht mijn

ziel naar U, o God. Mijn ziel dorst naar God, naar de levende God; wanneer zal ik komen en voor Gods aangezicht verschijnen? (Ps. 42:2-3)

Er waren momenten dat David op de Heer vertrouwde:

De Here is mijn licht en mijn heil, voor wie zou ik vrezen? De Here is mijns levens veste, voor wie zou ik vervaard zijn? Toen boosdoeners op mij afkwamen om mijn vlees te eten – mijn tegenstanders en mijn vijanden – zijn zij zelf gestruikeld en gevallen. Al legerd zich een leger tegen mij, mijn hart vreest niet; al verheft zich een krijg tegen mij, nochtans blijf ik vertrouwen (Ps. 27:1-3).

Er waren ook momenten dat hij vol lof was over God:

Ik zal U verhogen, mijn God, Gij Koning, ik zal uw naam prijzen voor altoos en immer; te allen dage zal ik U prijzen, uw naam loven voor altoos en immer. De Here is groot en zeer te prijzen, zijn grootheid is ondoorgroondelijk (Ps. 145:1-3).

Uit deze teksten blijkt dat God, die David een man naar zijn hart noemde, wil dat we open en eerlijk zijn over al onze emoties, niet alleen de aangename.

Er zijn mensen die veel lezen en studeren, naar seminars en bijeenkomsten gaan – misschien zelfs iemand hebben die hun liefde geeft en hen bemoedigt – en ondanks dat alles, zien zij geen noemenswaardige verandering in hun leven en gedragspatroon. Een van de redenen dat ze geestelijk en emotioneel blijven stilstaan, is een gevoel van uitzichtloosheid. Om verschillende redenen (bijvoorbeeld door onze achtergrond, door ervaringen uit het verleden, of door slechte voorbeelden), kunnen we negatieve gedachten hebben, waardoor we niet ontvankelijk zijn voor liefde en voor de waarheid. Het kan zijn dat Gods licht ons verdriet en onze verdedigingsmuur wel zichtbaar gemaakt heeft,

maar dat het nog niet is doorgedrongen tot onze diepste gedachten en gevoelens over onszelf. We kunnen deze gedachten en gevoelens niet altijd duidelijk onder woorden brengen, maar vaak weerspiegelen ze misvattingen als deze:

- God geeft niet werkelijk om mij.
- Ik ben onaantrekkelijk en waardeloos.
- Niemand zal ooit van me houden.
- Ik kan nooit meer veranderen.
- Ik heb altijd alles verknoeid. Ik zal mijn hele leven wel een mislukkeling blijven.
- Als andere mensen zouden weten hoe ik écht ben, dan zouden ze me niet mogen.

Als het licht van liefde en oprechtheid begint te schijnen op gedachten van uitzichtloosheid, is dat vaak heel pijnlijk. We moeten dan erkennen dat we echt negatief over onszelf denken – al heel lang. Maar Gods liefde – die via de mens, zijn schepsel, tot uitdrukking wordt gebracht en door zijn Geest en zijn Woord doordringt in ons leven – kan na verloop van tijd zelfs onze diepste wonden genezen en ons een gezond gevoel van eigenwaarde geven.

In dit boek worden duidelijke, bijbelse richtlijnen gegeven over de basis van uw eigenwaarde, door u te leren:

1. waarom de mens verlangt naar eigenwaarde en hoe hij die waarde probeert te verkrijgen.
2. hoe u ontoereikende oplossingen kunt onderkennen en aanvechten.
3. welke oplossingen God heeft voor uw zoektocht naar eigenwaarde.

De beantwoording van deze vragen wordt op de volgende bladzijden nader uitgewerkt. Op dit moment is het voldoende de Heer te vragen of Hij u de moed wil geven om eerlijk te zijn.